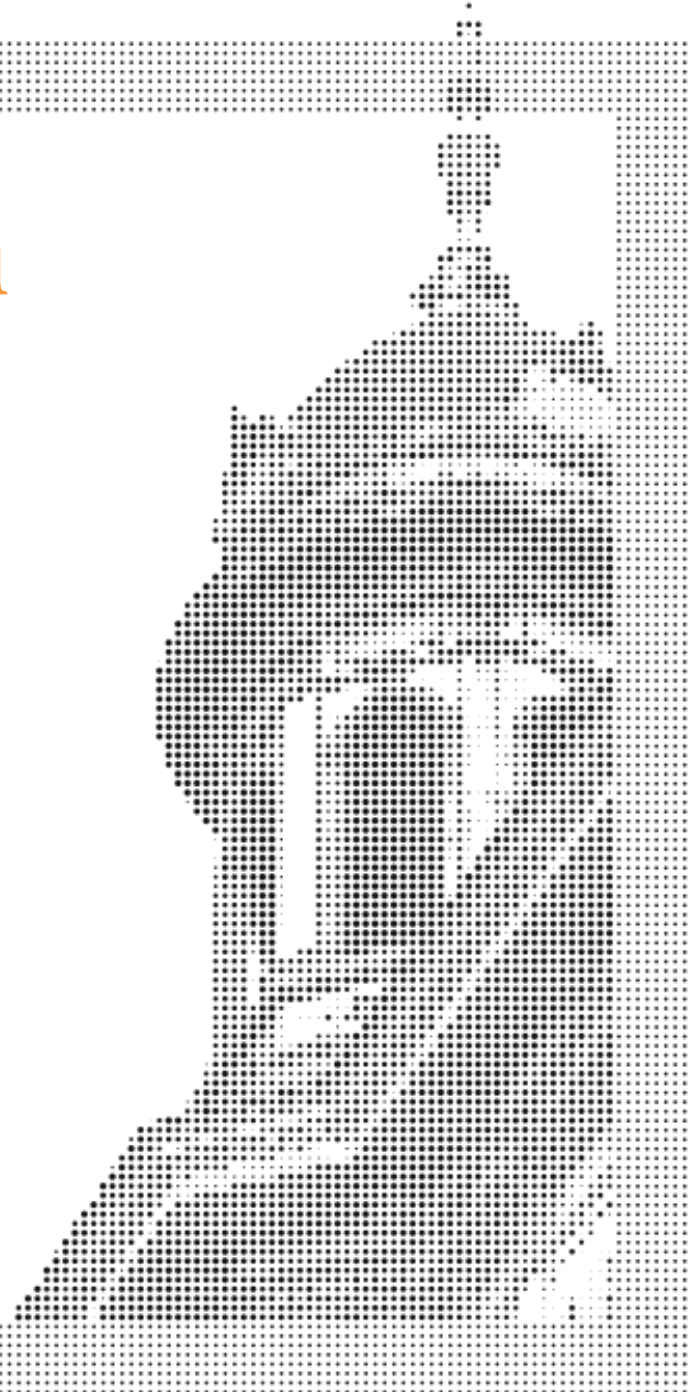

Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok

dr. Zavodnyik József
2014. június 17.

Jogszabályi rövidítések

Fttv.: a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény

Grt.: a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény

Tpvt.: a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény

„A verseny esetén közérdek, hogy nemes verseny legyen”

Kuncz Ödön a tisztességtelen versenyről szóló
1923:V. tc. kapcsán

- „a tisztességtelen verseny közveszélyes”
- a versenyben minden tisztességes és becsületes eszköz megengedett, ami azonban a tisztességbe ütközik, az meg nem engedett
- általában azok az eszközök tisztességtelen, amelyek az üzleti tisztességbe ütköznek

Új Ptk. Első Könyv, bevezető rendelkezések

- a törvény hatálya
- értelmezési alapelv
- **a jóhiszeműség és tisztesség elve**
- az elvárható magatartás elve, felróhatóság
- a joggal való visszaélés tilalma
- bírói út

A jóhiszeműség és a tisztesség elve az új Ptk.-ban

- a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően kötelesek eljárni
- a jóhiszeműség és tisztesség követelményét sérti az is, akinek joggyakorlása szemben áll olyan korábbi magatartásával, amelyben a másik fél okkal bízhatott

Változások a Tpv-t.-ben

- a Tpv-t. III. fejezete szabályainak közelítése az Fttv.-hez, részben a Grt. korábbi 12. -a előírásainak beépítésével
- az összehasonlító reklámra irányadó rendelkezések a Grt.-ből átkerülnek a Tpv-t.-be
- a kötelezettségvállalás szabályainak módosulása stb.

A fogyasztó és üzletfél

- Tpvt., Fttv.: fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy
- Tpvt.: üzletfélnek minősülnek a megrendelők, vevők, igénybevevők és felhasználók
- az üzletfelek és a fogyasztók közötti megkülönböztetés mellőzése, egyes esetekben külön jelzi a Tpvt., ha az adott rendelkezés csak a „nem fogyasztókra” alkalmazandó (pl. Tpvt. 8. és 10.)

A „nem fogyasztókkal” szembeni mérce

Tpvt.: olyan üzletfél magatartását kell alapul venni, aki

- a gazdasági kapcsolatokban általában elvárhatóan tájékozott, és
- az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el

A „nem fogyasztókkal” szembeni mérce a Versenytanács gyakorlatában

- főszabály: a szakértelemmel rendelkező üzletfeleket célzó, illetőleg elérő kereskedelmi gyakorlatok megítélése kapcsán magasabb mérce alkalmazandó, mint a „laikus” fogyasztók esetében
- de: az üzletfelek köre sem homogén, s nem állítható, hogy minden üzletfél kellő szakmai ismeretekkel, s ellenőrzési lehetőséggel bírna az irányában tett (reklám)állítások megítéléséhez (pl. az orvosok is megtéveszthetők)
- a vállalkozások differenciált megközelítése (pl. kis- és középvállalkozások) – egyes esetekben a fogyasztókkal szemben állított mérce követése az indokolt

Az ésszerű fogyasztó a Versenytanács gyakorlatában

- a fogyasztói döntést nem lehet egy tisztán racionális megfontolás eredménye, más (indulati, érzelmi stb.) tényezők is hatnak rá
- az Fttv. nem követeli azt meg, hogy egy hideg fejjel döntő, kizárólag a racionalitásra alapozott döntést meghozó fogyasztót tartson szem előtt a jogalkalmazó
- a fogyasztó könnyen befolyásolható
 - a drágább termék jobb minőségű
 - az ingyenesség ígéretének vonzereje
 - az ajándék és a kölcsönösség elve
 - a visszavásárlási garancia és a veszteség kerülése
 - a horgony hatás

A kereskedelmi/üzleti kommunikáció (reklám) értelmezése

- Tpv.: a használt kifejezéseknek az üzleti életben elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás megtévesztésre alkalmas-e
- nem a reklámozó szándéka, értelmezése a meghatározó, hanem a reklám fogyasztónak/üzletfélnek szóló üzenete, a fogyasztó/üzletfél értelmezése
- a reklám összhatása befolyásol

A tényállítás igazolása

- Tpv. 8. -ában foglalt rendelkezések megsértése miatt folytatott eljárásban a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács felhívására az üzleti gyakorlat alkalmazója köteles igazolni az üzleti gyakorlat részét képező tényállítás valóságát
- ha az üzleti gyakorlat alkalmazója nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak

A vizsgálati eredmények befolyásolása

- pl. a kérdésfeltevés már önmagában azt sugallhatja, hogy van válasz („Mi az Ön kedvenc színe?”)
- a kérdés maga is tartalmazhat értékelést („Ki ő, az austerlitzi csata győztese?” – „Ki ő, az orosz hadjárat vesztese?”)
- a sorrend meghatározása („mennyi a szorzás eredménye? $1 \times 2 \times 3 \times 4 \times 5 \times 6 \times 7 \times 8$ és $8 \times 7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1$ ”)
- a termék neve („a könnyebben kiejthető nevű brókercég meggyőzőbb, mint a nehezebben kiejthető nevű”)

Az utólagos tájékoztatás megítélése

- eltérés a Tpvv./Fttv. és az új Ptk. megközelítése között
- Tpvv./Fttv.: az utólagos tájékoztatás nem teszi meg nem törtéنتté a jogsértést
- új Ptk.: az utólagos tájékoztatás befolyással bír a szerződés teljesítésének szerződésszerűségére

Új Ptk.: a szolgáltatás minősége – a teljesítés időpontjában alkalmasnak kell lennie a rendeltetése szerinti célra, így

- alkalmasnak kell lennie a jogosult által meghatározott célra, ha azt a jogosult a szerződéskötés előtt a kötelezett tudomására hozta
- alkalmasnak kell lennie azokra a célokra, amelyekre más, azonos rendeltetésű szolgáltatásokat rendszerint használnak
- rendelkeznie kell azzal a minőséggel, és nyújtania kell azt a teljesítményt, amely azonos rendeltetésű szolgáltatásoknál szokásos, és amelyet a jogosult elvárhat, figyelembe véve a kötelezettnek vagy - ha nem a kötelezett állítja elő a szolgáltatás tárgyát - a szolgáltatás előállítójának és ezek képviselőjének a szolgáltatás konkrét tulajdonságaira vonatkozó **nyilvános kijelentését**
- rendelkeznie kell a kötelezett által adott leírásban szereplő vagy az általa a jogosultnak mintaként bemutatott szolgáltatásra jellemző tulajdonságokkal
- meg kell felelnie a jogszabályban meghatározott minőségi követelményeknek

Új Ptk.: a szolgáltatásnak nem kell megfelelnie a nyilvános kijelentésnek, ha a kötelezett bizonyítja, hogy

- a nyilvános kijelentést nem ismerte, és azt nem is kellett ismernie
- a nyilvános kijelentést a szerződéskötés időpontjáig már megfelelő módon helyesbítették
- a nyilvános kijelentés a jogosult szerződéskötési elhatározását nem befolyásolhatta

Változás az összehasonlító reklámokra irányadó szabályozásban

- a Grt.-ből a Tpv. II. és III. fejezetébe
- a fogyasztókat és a „nem fogyasztókat” megcélzó összehasonlító reklámokra egyaránt irányadó a szabályozás
- megtévesztő összehasonlító reklám: az Fttv. 6. és 7. -a, illetve a Tpv. 8. -a alapján ítélandó meg

Változás a kötelezettségvállalás szabályozásában

- az Fttv.-ben lévő különös szabályozás megszűnése
- a vállalás teljesítését kötelezővé tevő határozat (kérelemre vagy hivatalból történő) módosításának és visszavonásának szabályozása